

BERNAT VIVANCOS

SALVE MONTSERRATINA "CANTANTIBUS ORGANIS"

FOR MIXED CHOIR AND ORGAN

www.bernatvivancos.com

Ref. 0005-04

Salve Montserratina “Cantantibus organis”

www.bernativivancos.com

Ref.: 0005-04

Title: **Salve Montserratina “Cantantibus organis”**

Date: XII / 2001 - I / 2010, Rupit

Formation: Mixed choir (S - A - T - B), with divisi, and organ.
*Also possible to be performed by mixed choir and organ and
Brass Ensemble (Trompettes I et II en Do, Trombones Ténor I, II, III et
Trombone Basse). Ref. 0005.*

Language: Latin

Lyrics: Christian prayer

Duration: ± 13 min.

First performance: Capella i Escolania de Montserrat. Mercè Sanchis, organ;
Bernat Vivancos, dir.
20 - III - 2010, Basílica de Montserrat.

Dedicated to: P. Abat Cassià Maria Just

En rebre l'encàrrec de compondre una Salve Montserratina per a les Vespres solemnes de la benedicció del nou orgue del Monestir de Montserrat, vaig trobar escaient dedicar aquesta obra al recordat P. Abat Cassià Maria Just, abat emèrit de la comunitat benedictina d'aquest santuari, músic i bon organista, qui tant hauria gaudit fent sonar aquest bell instrument.

Aquesta Salve no sols està dedicada al P. Cassià, sinó que també està composta establint algun paral·lelisme amb la seva persona, amb el seu ideal.

El títol d'aquesta Salve Montserratina, "Cantantibus Organis", ben adient per a l'ocasió, l'he extret de l'inici de l'himne en honor a Santa Cecília, patrona dels músics:

*Cantantibus organis,
Caecilia Domino decantabat dicens:
fiat cor meum immaculatum,
ut non confundar.*

L'estructura formal de la Salve Montserratina es basa en la intercalació de cants polifònics en el cant gregorià de la Salve, tal com s'acostuma a fer a Montserrat. En les parts de gregorià, però, he optat per escriure l'acompanyament organístic, sovint basat en ressonàncies i textures modals que propicia la mateixa melodia original.

En termes generals m'agradaria remarcar, per sobre de tot, un aspecte que he fet ben conscientment en l'elaboració d'aquesta Salve Montserratina. El Bisbe Joan Carrera, en un escrit al diari AVUI el dia 13 de març del 2008, glossava la figura del P. Abat Cassià amb aquestes paraules:

"En el fons de la rica personalitat de l'abat Cassià hi trobem el seu cor de monjo. La vocació monàstica no té res a veure amb l'aïllament. És solitud en comunió, vertical i horitzontal."

Aquesta visió de l'home vertical i horitzontal alhora, relació que havia també sentit a dir del mateix P. Cassià, la trobo molt seductora. Una visió vertical (espiritual, de ple contacte amb Déu) i una d'horitzontal (més terrenal, tocant de peus a terra), es poden també traduir en música. Així ho he intentat plasmar en aquesta obra, amb una evident i constant utilització de dos efectes ben contrastats: d'una banda, acords placats molt sonors, d'harmonia complexa, sovint espectrals (verticalitat), i de l'altra, el treball de l'aspecte melòdic a l'uníson, sovint octavat, fet per tot el cor, que vol representar l'aspecte més horitzontal d'aquesta reflexió.

Sobre les quatre parts polifòniques voldria també destacar algun punt:

V i t a

- c. 4: Toc de campanes (tubulars) sobre les quatre notes que formen el motiu de la "Salve" gregorià. És un record al motiu que el P. Cassià tant havia cantat, essent abat, en iniciar aquesta pregària, seguida per tota la comunitat. Les campanes, certament, hi donen un caire místic, de llunyania, de record, de repòs... Aquest repic de les campanes de quatre notes es repetirà també al final de l'obra.

en tot aquest fragment: verticalitat i horitzontalitat evidents, tractat de manera més o menys atrevida, ara amb més caràcter, ara amb més dolçor.

Ad te

- c. 59 a 61: Treball melòdic sobre l'inici del Virolai.

- c. 62: "record harmònic" del P. Àngel Rodamilans, abans d'iniciar unes progressions ascendents que volen emfatitzar el text "Ad te suspiramus".

- c. 70 a 86: reiteració melòdica sobre el Virolai.

Et Jesum

- c. 91 a 107: així com he volgut fer esment, anteriorment, de la verticalitat i horitzontalitat, aquí, seguint la mateixa idea, faig confluïr dos mons, amb un paral·lelisme entre les veus blanques i les d'home, ja que el tractament compositiu es basa a cantar pràcticament el mateix però a diferència de blanca. Vull unir aquí els dos mons importants en la vida montserratina del P. Cassià: d'una banda, les veus blanques, en record del seu pas per l'Escolania; de l'altra, les d'home, les de l'home monjo, creant una textura que l'orgue també dobla volent recolzar el treball de les quatre veus, ara en divisi.

- c. 107 a 120: fragment virtuós i veloç en l'orgue, amb la insistència d'un treball melòdic, encara, sobre el Virolai.

- c. 122 a 126: insistència sobre la verticalitat i horitzontalitat, que desemboca en un acord brillant, embrutat per un potent cluster en l'orgue, i precedit d'un gens habitual glissando descendent fet en el teclat de l'instrument.

O pia

- c. 132 a 137: melodia uníson que vol recordar el cant gregorià, ara més complex i amb una intervàlica més agosarada.

- c.143 fins a la fi: després de repetir el motiu inicial del "Vita" en un registre agut, es desemboca cap a la nota (tub) Do 4, flautat. Aquesta nota queda sonant força estona. És "el tub del P. Cassià", el mateix que es va posar al seu fèretre el dia de les exèquies, i el mateix que, daurat, forma part dels 4.242 tubs del nou orgue. Sens dubte, però, és un tub especial i estimat per tots. Es deixa sonar llargament, com en esperit de contemplació. Només s'interromp, de sobte, per tres atacs greus, forts, àrids. Potser són un avís, un advertiment, fet amb pilleria, que no sempre fem allò que li seria desitjable... B.V.

Salve,

Regina, Mater misericordiae:

Vita, dulcedo, et spes nostra, Salve.

Ad te clamamus, exsules filii Hevae.

Ad te suspiramus,

gementes et flentes,

in hac lacrimarum valle.

Eia ergo advocata nostra,

illos tuos misericordes oculos,

ad nos converte.

Et Jesum,

benedictum fructum ventris tui,

nobis post hoc exsilium,

ostende.

O clemens,

O pia,

O dulcis Virgo Maria.

dedicada en record del P. Abat Cassià Ma. Just,
qui tant hagués gaudit fent sonar aquest nou orgue

*Al so de l'orgue
Cecília cantava al Senyor tot dient:
que el meu cor sigui immaculat
i no quedi confosa.*

**Cantantibus organis,
Caecilia Domino decantabat dicens:
fiat cor meum immaculatum,
ut non confundar.**

*Tandis que jouaient l'orgue
Cécile ne cessait de chanter au Seigneur :
que mon coeur soit sans tache,
de sorte que je ne connaisse pas la honte.*

- Salve Montserratina -

Cantantibus organis

pour choeur mixte
et grand orgue

Bernat Vivancos
2010

Chant grégorien

S
A
T
B
Orgue
Ped.

Sal - ve! Re - gi - - - na, Ma - ter mi - se - ri - cor - di - -
Re - gi - - - na, Ma - ter mi - se - ri - cor - di - -

VITA

4 Librement...

cloches tubulaires*
librement, soutenir les harmonies par groupes

f
fff

ff
fff

6 Calme, mais joyeux (♩ = ± 63)

ff *mf*
ff *mf*
ff *mf*
ff *mf*

Vi - 3 - - ta, vi - 3 - - ta, vi - 3 - - ta, dul -
Vi - - - ta, vi - - - ta, vi - - - ta, dul -
Vi - 3 - - ta, vi - 3 - - ta, vi - 3 - - ta, dul -
Vi - 3 - - ta, vi - 3 - - ta, vi - 3 - - ta, dul -

ff

* Jouer ces 4 notes avec 4 cloches tubulaires placées et cachées, si possible, dans l'orgue, ou bien pas visibles. On peut aussi jouer sans cloches, dans ce cas il faut pas jouer la mesure 4 et la mesure 151.

9

S
ce - do, *ff* vi - 3 - - ta, vi - 3 - - ta,

A
ce - do, *ff* vi - - - ta, vi - - - ta,

T
ce - do, *ff* vi - 3 - - ta, vi - 3 - - ta,

B
ce - do, *ff* vi - 3 - - ta, vi - 3 - - ta,

9

Org.
mf *ff*

ff

12

S
vi - 3 - - - ta, dul - ce - do, *mf* dul - ce - do,

A
vi - 3 - - - ta, dul - ce - do, *mf* dul - ce - do,

T
vi - 3 - - - ta, dul - ce - do, *mf* dul - ce - do,

B
vi - 3 - - - ta, dul - ce - do, *mf* dul - ce - do,

12

Org.
mp molto legato

15

S *mf* vi - - - ta, dul - ce - do, *f* vi -

A *mp* vi - - - - - ta, dul - ce - - - do,

T *mp* vi - - - - - ta, dul - - - ce - do,

B *mp* vi - - - - ta, dul - - - - -

15

Org.

19

S *mf* ta, dul - ce - do, et spes nos - tra,

A *f* vi - - - - - ta, *mf* dul - - - - - ce - do, et spes nos - tra,

T *f* vi - ta, *mf* dul - ce - do, et spes nos - tra,

B *f* ce - - - - do, *mf* et spes nos - tra,

19

Org.

23

S *ff* *poco* *mf*
Sal - - - - - ve! Sal -

A *ff* *poco* *mf*
Sal - - - - - ve! Sal -

T *ff* *poco* *mf*
Sal - - - - - ve!

B *ff* *poco* *mf*
Sal - - - - - ve!

23

Org. *ff* *poco*
ff *poco*

27

S *mp* *ff* *Majestueux*
ve! Sal - - - - - ve! Vi - - - - - ta, dul-

A *mp* *ff*
ve! Sal - - - - - ve! Vi - - - - - ta, dul-

T *mf* *mp* *ff*
Sal - ve! Sal - - - - - ve! Vi - - - - - ta, dul-

B *mf* *mp* *ff*
Sal - ve! Sal - - - - - ve! Vi - - - - - ta, dul-

27

Org. *mp* *mp* *fff* *fff*
f *mf* *fff* *fff*

32

S *f* *mf* *mp*
 ce - do, et spes nos - tra, Sal -

A *f* *mf* *mp*
 ce - do, et spes nos - tra, Sal -

T *f* *mf* *mp*
 ce - do, et spes nos - tra, Sal -

B *f* *mf* *mp*
 ce - do, et spes nos - tra, Sal -

32

Org. *mf*

37

Plus lent

S *p* *mp*
 ve! vi

A *p* *mp*
 ve! vi -

T *p* *mp*
 ve! vi -

B *p*
 ve!

37

Org. *mp* *p* *mp* *mp* *p*

molto legato

42

S ta, dul - ce - do,

A ta, dul - ce - - - do,

T ta, dul - - - ce - do,

B *mp* vi - - - - ta, dul - - - ce - do,

Org.

46

S

A

T Ad te cla - ma - mus, e - xu - les fi - lii Hea -

B Ad te cla - ma - mus, e - xu - les fi - lii Hea -

Org.

AD TE

49 Calme, expressif (♩ = ± 63)

S *mp* doux
Ad te sus - pi - ra - mus, ge - men - tes, ge -

A *mp* doux
Ad te sus - pi - ra - mus, *mf* ge - - -

T ve. *mf* Ad

B ve. *mf* Ad

49

Org. *mf* *mp*

54

S *mf*
men - tes, et flen - tes, in hac la - cri - ma - rum val - - - le,

A *mf*
men - tes, et flen - tes, in hac la - cri - ma - rum val - - - le,

T *mf*
te sus - pi - ra - mus, in hac la - cri - ma - rum val - - - le,

B *mf*
te sus - pi - ra - mus, in hac la - cri - ma - rum val - - - le,

54

Org. *mp*

pour toutes les voix
Ad te

66

f *ff* *fff*

S (a) - - - - - mus Ad te clus- (fin: "te" note longue)

A (a) - - - - - mus Ad te ter

T (a) - - - - - mus Ad te ma-

B (a) - - - - - mus Ad te ti- (fin: "te" note longue)

que (fin: "te" note longue)

66

Org. clusters chromatiques

f *ff* *fff*

: orgue: librement rythmes de et de façon aleatoire

f *ff* *fff*

70 Solennel (♩ = ± 72)

ff *ff* *ff*

S sus - pi - - ra - mus, ge - men - tes, et flen - tes, in

A sus - pi - - ra - mus, ge - men - tes, et flen - tes, in

T sus - pi - - ra - mus, ge - men - tes, et flen - tes, in

B sus - pi - - ra - mus, ge - men - tes, et flen - tes, in

70

Org. *fff*

fff

75

S
hac la - cri - ma - - - rum val - - - - le, in

A
hac la - cri - ma - - - rum val - - - - le, in

T
hac la - cri - ma - - - rum val - - - - le, in

B
hac la - cri - ma - - - rum val - - - - le, in

mf , *mp*

75

Org.

lumineux

f *mf* *mp*

f *mp*

80

S
hac la - cri - ma - rum val - - - - le. *rit.* *très long* ,

A
hac la - cri - ma - rum val - - - - le. *très long* ,

T
hac la - cri - ma - rum val - - - - le. *très long* ,

B
hac la - cri - ma - rum val - - - - le. *très long* ,

80

Org.

lumineux

très long

mp

86

S
A
T
B

E - ia er-go, ad-vo-ca - ta nos-tra, il-los tu - os mi-se-ri-cor - des o-cu-los,
E - ia er-go, ad-vo-ca - ta nos-tra, il-los tu - os mi-se-ri-cor - des o-cu-los,

86

Org.

Calme (♩ = ± 40)

90

S
A
T
B

Et Je - sum be - - - ne - dic - tum
Et Je - sum be - - - ne - dic - tum
ad nos con - ver - - - te. Et Je - sum be - - - ne -
ad nos con - ver - - - te. Et Je - sum be - - - ne -

90

Org.

mp

95

S
fruc - - - - tum ven - tris tu - i Je - - - - sus, Je -

A
fruc - - - - tum ven - tris tu - i Je - - - - sus, Je -

T
dic-tum fruc - - - - tum ven - - - tris tu - i Je - - - - sus, Je -

B
dic-tum fruc - - - - tum ven - - - tris tu - i Je - - - - sus, Je -

95

Org.

102

S
sus, be - - - - ne - dic - tum fruc - tum ven - tris tu - i Je -

A
sus, be - - - - ne - dic - tum fruc - tum ven - tris tu - i Je -

T
sus, fruc - tum ven - - - - tris tu - i Je -

B
sus, fruc - tum ven - - - - - tris tu - i Je -

102

Org.

Vivo (♩ = ± 112)

107

mf

S
sus, no - bis post hoc e - - - -

A
sus, no - bis post hoc e - - - -

T
sus, no - bis post hoc e - - - -

B
sus, no - bis post hoc e - - - -

Org.

mf

110

S
xi - li - um, no - - - bis post hoc e - xi - - - - li -

A
xi - li - um, no - - - bis post hoc e - xi - - - - li -

T
xi - li - um, no - - - bis post hoc e - xi - - - - li -

B
xi - li - um, no - - - bis post hoc e - xi - - - - li -

Org.

110

113

S
um, no - bis post hoc e - xi - - - - - li-um,

A
um, no - bis post hoc e - xi - - - - - li-um,

T
um, no - bis post hoc e - xi - - - - - li-um,

B
um, no - bis post hoc e - xi - - - - - li-um,

113

Org.

116

S
os - - - ten - - - - de, 0 - - - - -

A
os - - - ten - - - - de, 0 - - - - -

T
os - - - ten - - - - de, 0 - - - - -

B
os - - - ten - - - - de, 0 - - - - -

116

Org.

rit. ----- Solennel (♩ = ± 92)

119

Four vocal staves (Soprano, Alto, Tenor, Bass) in 2/4 time. Each staff contains a melodic line with lyrics: (o) - - - - - Os - - - - - . The music is marked *fff* and includes a *rit.* (ritardando) marking over measures 119-121.

119

Organ accompaniment in 2/4 time. The right hand features a complex, rapid melodic pattern. The left hand provides harmonic support with chords and single notes. The music is marked *f* (forte).

122

Four vocal staves in common time (C). Each staff contains a melodic line with lyrics: (o) - - - - - ten - de, Os - - - - - ten - . The music is marked *fff* and includes a *rit.* (ritardando) marking over measures 122-124.

122

Organ accompaniment in common time (C). The right hand features a complex, rapid melodic pattern. The left hand provides harmonic support with chords and single notes. The music is marked *fff* (fortissimo).

126 *fff*

S *de.*

A *fff*

T *de.* *fff* 0 cle - mens.

B *fff* *de.*

126 *fff*

Org. *gliss.* *fff* cluster chromatique

131 *fff*
Lent, librement (♩ = ± 58)

S *mp* 0 pi - a, 0 - - - - -

A *mp* 0 pi - a, 0 - - - - -

T *mp* 0 pi - a, 0 - - - - -

B *mp* 0 pi - a, 0 - - - - -

131 *mp*

Org. *mp* orgue ad lib. jusqu'à m. 137

134

Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), Bass (B) vocal parts. The score is in 8/4 time, with a key signature of one flat. The music features a melodic line with various intervals and rests, marked with a circled 'o' below the notes.

134

Organ (Org.) part. The score is in 8/4 time, with a key signature of one flat. It consists of two staves (treble and bass clef) with a melodic line and a supporting bass line.

136

Vocal parts (Soprano, Alto, Tenor, Bass) with lyrics "pi - a." The music is in common time (C) and marked with a dynamic of *p* (piano). Each voice part has a melodic line with a fermata over the final note.

136

Organ (Org.) part. The score is in common time (C) and marked with dynamics *p* (piano) and *mp* (mezzo-piano). It consists of two staves (treble and bass clef) with a melodic line and a supporting bass line.

142

S
A
T
B

142

Org.

Do 4 - Bordó: tub del nou orgue de Montserrat
del P. Abat Cassià Ma. Just

pp

sfz *sfz*

148

S
A
T
B

148

Org.

cloches tubulaires

sfz

153

XII / 2009 - I / 2010
Rupit

Chant grégorien

Salve,
Regina, Mater misericordiae:

Ad te clamamus, exsules filii Hevae.

Eia ergo advocata nostra,
illos tuos misericordes oculos,
ad nos converte.

O clemens,

O dulcis Virgo Maria.

Polyphonie

Vita, dulcedo, et spes nostra, Salve.

Ad te suspiramus,
gementes et flentes,
in hac lacrimarum valle.

Et Jesum,
benedictum fructum ventris tui,
nobis post hoc exsilium,
ostende.

O pia,

www.bernatvivancos.com